

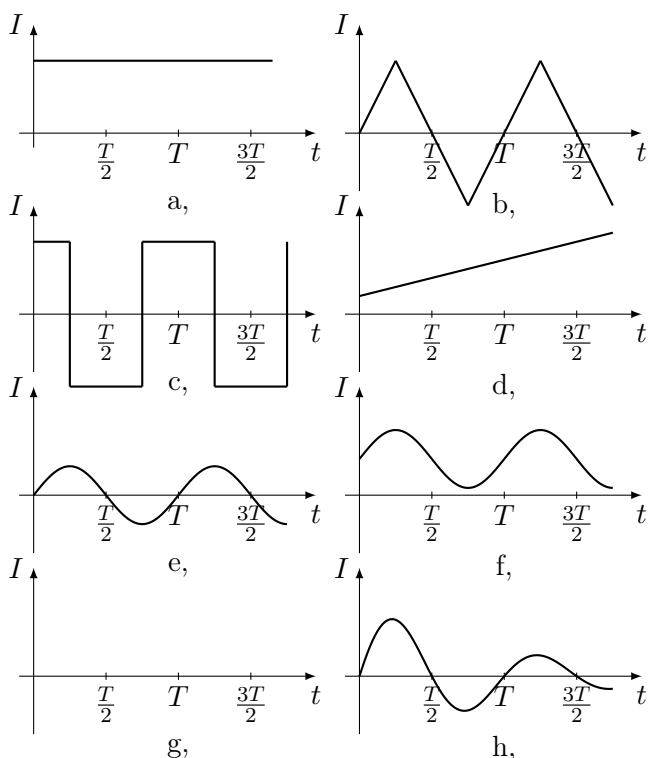
Bevezető fizika (vill), 10. feladatsor

Váltakozó áram

2014. október 9., 13:38

Órai feladatok:

21.1. feladat: A túloldali ábrán látható diagramok közül melyik ábrázol váltakozó áramot?

21.4. feladat: Írjuk le, hogyan változik a dugaszoló aljzat (a „konnektor”) feszültsége a 230 V-os (effektív érték) váltakozó feszültségű hálózatban. Mekkora a feszültség egy periódusának időtartama?

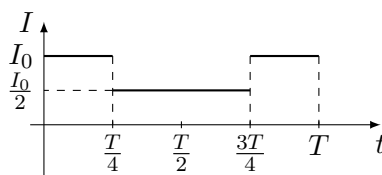
21.6. feladat: Változhat-e a váltóáramú ellenállása egy

- adott önindukciós együtthatójú tekercsnek,
- adott kapacitású kondenzátornak?

21.7. feladat: 230 V-os (effektív érték) hálózatról táplált berendezésen átfolyó áram erőssége 2 A; a felvett teljesítmény 300 W.

- Mekkora az áram és feszültség fáziskülönbsége?
- Mekkora a berendezés váltóáramú ellenállása (impedanciája)?
- Mekkora a berendezés ohmikus ellenállása?

21.9. feladat: R ellenálláson átfolyó áram erőssége az ábrán látható módon periodikusan változik. Határozzuk meg az áram effektív értékét!

21.14. feladat: Sorosan kapcsoltunk egy elhanyagolható ohmikus ellenállású, 0,5 H önindukciójú tekercset 50 Ω -os ohmikus ellenállással, majd rákapcsoljuk a 230 V-os (effektív érték) (50 Hz-es) váltakozó feszültségű hálózatra.

- Mekkora a kör ellenállása (impedanciája)?
- Mekkora áram folyik a körben?
- Mekkora az ohmikus ellenállásra, illetve a tekercsre jutó feszültség?
- Mekkora az áram és a feszültség közötti fáziskülönbség?

21.18. feladat: 110 V (effektív érték) feszültségű, 50 Hz frekvenciájú hálózatra sorba kapcsoltunk egy 50 Ω -os ohmikus ellenállást, egy 100 μF -os kondenzátort és egy 0,5 H önindukciójú, elhanyagolható ohmikus ellenállású tekercset.

- Mekkora ez eredő ellenállás?
- Mekkora a körben folyó áram effektív értéke?
- Mekkora az egyes elemekre jutó feszültség effektív értéke?
- Mekkora az áram és a feszültség közötti fáziskülönbség?

21.22. feladat: Veszteség nélküli transzformátor primer tekercsén 600, szekunder tekercsén 1000 menet van. A primer tekercset 230 V-ra kötjük. Mekkora ellenállással terheltük a szekunder kört, ha a primer tekercsen 25 mA erősségű áram folyik?

21.46. feladat: Sorba kapcsolt veszteséges tekercset és veszteségmentes változtatható kapacitású kondenzátort 230 V feszültségű (effektív érték), 50 Hz frekvenciájú hálózatról táplálunk. A kondenzátor kapacitását változtatva a felvett legnagyobb áramerősség 150 mA. Ekkor a tekercs kapcsain 350 V (effektív érték) feszültséget mérhetünk. Mekkora a tekercs ellenállása és önindukciós együtthatója?

C.6. feladat: 230 V kapocsfeszültségű hálózatra sorosan kapcsolunk egy ohmikus ellenállást, egy indukciós tekercset és egy kondenzátort. Ha a periódusszám 50 Hz, feszültség rezonanciát észlelünk. A körben ekkor 20 A áram folyik. Ha viszont a periódus 100 Hz, akkor az áram 11 A-re csökken. Mekkora az ohmikus ellenállás, a tekercs induktivitása, és a kondenzátor kapacitása?

Otthoni gyakorlásra:

21.23. feladat: Szinuszosan váltakozó feszültség periódusideje 0,02 s; csúcsértéke 500 V.
a. Mekkora a frekvencia?
b. Mekkora a körfrekvencia?
c. Mekkora a pillanatnyi feszültség értéke 0,001 s-mal azután, hogy 0 volt?
d. Mekkora a pillanatnyi feszültség értéke 0,001 s-mal a csúcsérték felvétele után?

21.25. feladat: Határozzuk meg az ábrán látható váltakozó feszültség effektív értékét!

21.26. feladat: Az ábra szerint változó árammal mennyi idő alatt lehet feltölteni egy 8 amperóra töltési kapacitású akkumulátort?

21.31. feladat: Valamely tekercs egyenáramú ellenállása 25 Ω . 230 V hálózati feszültség (50 Hz) esetén az átfolyó áram 8 A. Mekkora a tekercs önindukciós együtthatója?

21.33. feladat: Egy soros RC körben 230 V-os, 50 Hz frekvenciájú váltakozó feszültség hatására 5 A az effektív áramerősség. A hatásos teljesítmény 500 W. Mekkora R és C értéke?

21.36. feladat: 230 V-os hálózati váltakozó feszültségre sorba kapcsolunk egy ohmos ellenállást, melynek nagysága 50 Ω , és egy kondenzátort, melynek ellenállása 50 Hz frekvenciánál 100 Ω .

- Mekkora a kondenzátor kapacitása?
- Mekkora a feszültség az egyes elemeken?
- Mekkora a feszültség és az áram közötti fáziskülönbség?

21.15. feladat: Hogyan mérhetjük meg feszültség- és árammérő műszerek segítségével egy kondenzátor kapacitását?

21.37. feladat: Transzformátor primer körét 120 V hálózati feszültségre kapcsoljuk. Az 1000 menetes terheletlen szekunder tekercs sarkain 600 V a feszültség. Hány menetből áll a primer tekercs?

21.52. feladat: Egy transzformátornak, amely a váltakozó feszültséget 100 V-ról 3300 V-ra növeli, gyűrű alakú zárt vasmagja van. A gyűrűt egy vezető veszi körül, amelynek végei feszültségmérőhöz kapcsolódnak. A műszer 0,5 V-ot mutat. Hány menete van a transzformátor primer és szekunder tekercsének?

E.6. feladat: Egy 50 ohmos ellenállást egy ismeretlen önindukciójú tekercsel sorba kötve és a 230 V, 50 Hz periódusú hálózatra kapcsolva 2 A áramot mérünk. Ha még egy kondenzátort is sorba iktatunk, az áramerősség akkor is 2 A marad.
a. Mekkora a tekercs önindukciója és a kondenzátor kapacitása?
b. Mekkora teljesítményt vesz fel az áramkör kondenzátor nélkül, illetőleg kondenzátorral?

A feladatok forrása Dér–Radnai–Soós Fizikai feladatok.